

налістатрелвел-програми на прикладі «Світ навиворіт» та Дмитра Комарова.

Об'єктом дослідження є трелвел-програми на телебаченні.

Предмет – комунікативний стиль Дмитра Комарова у трелвел-програмі «Світ навиворіт».

Під час дослідження були використані *методи* контент-аналізу, описовий.

У дослідженнях лінгвістів та психологів комунікативний стиль представлено з різних точок зору, кожна з яких відбиває свої особливості. З-поміж усіх можна виокремити класифікації В. Латинова, який ґрунтується на психологічному стані комунікантів: відчужений, слухняний, збалансований, опікувальний та вольовий, та Р. Нортонна, який зосередився на лінгвістичному аспекті, – домінантний, драматичний, агресивний, заспокійливий, вражаючий, точний, надихаючий, уважний, дружній та відкритий. Кожна з цих класифікацій визначає стратегією, яку комунікатор обирає та формує індивідуальний стиль.

Трелвел-програми за своєю природою передбачають активну комунікацію ведучого, який надає своїй аудиторії інформативні довідки про місце перебування, коментує дійство навколо себе, бере інтерв'ю у героїв своїх сюжетів. Усе це ведучий подає крізь призму власного світосприйняття, чим персоніфікує програму. Такої думки дотримується Т. Шальман: «Найбільш високий рівень персоніфікації тоді, коли ведучий, він же журналіст, виступає як учасник екранізованої дії – бере інтерв'ю, організовує дискусію між двома сторонами, проводить репортаж-розслідування» [3, 58]. Зважаючи на це, для ведучого дуже важливий комунікативний стиль, яким він послуговується. Дослідники цієї галузі наголошують на тому, що у кожного є свій незмінний комунікативний стиль, хоча не виключають можливості його зміни за певних умов.

Трелвел-програми на українському медіаринку представлені такими проектами: «Світ навиворіт з Дмитром Комаровим» (1+1); «Орел и решка» (Інтер); «Перший раз за кордоном», «Відпустка по обміну», «Особливості національної роботи» (ICTV); «Американський чекін» (НЛО ТБ); «КЛАССный трелвел», «Європа за копійки» (Новий канал). Усі вони неповторні та займають свою нішу. Головна відмінність у тому, що лише перші два проекти є продовжуваними – «Світ навиворіт» та «Орел и решка».

З усього розмаїття було виділено програму «Світ навиворіт» у зв'язку з тим, що цей проект є унікальним. Перш за все ця програма – реаліті-шоу, висвітлення якого вимагає справжньої майстерності від оператора та ведучого, адже вони єдині представни-

ки знімальної групи. Специфіка програми полягає у висвітленні самотності етносів далеких від України, про що безпосередньо і анонсує назва. Мінімальна знімальна група дозволяє повністю адаптуватися у маленьких племенах чи поринути у життя великого міста. Ще один пункт – задум та авторство програми належить Дмитру Комарову. Перший сезон було відзнято про Камбоджу – країну, у якій автор вже подорожував як фотокореспондент, та легко орієнтувався на місцевості та самостійно планував передачу. На відміну від інших тревел-проектів України «Світ навиворіт» – єдина програма, яка отримала підтримку від телеканалу лише після пілотної серії. За сім років було відзнято 8 сезонів, кожен з яких не схожий на попередній. Під час інтерв'ю Дмитро Комаров зазначив: «В профессиональном плане мы растем с каждой поездкой. Стараемся сохранять фирменный стиль, но каждый раз сама страна подкидывает столько испытаний, что мы вынуждены учиться новому» [1].

За цей час телеведучим було відпрацьовано стратегію щодо вивчення країни і головне – методу спілкування з глядачами та героями для збору інформації. У кожному випуску ведучий неодноразово звертається до глядачів, наприклад: «Здравствуйте, дорогие друзья!», «Друзья – это невероятно...» і т. п. Таке звертання до аудиторії сприяє налагодженню дружніх стосунків та встановленню близькості між телеведучим та глядачами, а також друзями програми, які допомагають пізнати країну. Якщо поступово завоювати прихильність глядачів більш-менш просто, то налагодити зв'язок з героєм програми треба вміти. І тут ми знов повертаємось до тієї обставини, що знімальна група для більшості – це два парубки-туристи (журналістське посвідчення як правило не афішується), які представляються деколи навіть студентами. Відсутність великої знімальної групи дозволяє швидше адаптуватись на місці та увійти у довіру, тому що інтерв'юювані Дмитра Комарова зазвичай далекі від публічного життя. Для цього ведучому часто доводиться ризикувати чи проходити випробування на кшталт: випити з вождем племені свіжу кров з молоком, скуштувати свіжого м'яса, комах/жуків, стати учасником жертвоприношення і т. ін. Звичайно все це супроводжується емоційними коментарями. Наприклад, обряд жертвоприношення у Непалі поблизу найменшої злітної полоси ведучий коментує так: «Друзья, это было очень страшно: он [брахма храму. – В. Б.] отрубил петуху голову прямо в тот момент, когда самолет оторвался от полосы. На это смотреть невозможно» [2]. І взагалі, аудиторія відчуває подив навіть коли ведучий просто знайомить з місцевістю, що дозволяє класифікувати його комунікативний

стиль за Р. Нортеном як вражаючий. Згідно з класифікацією В. Латинова стиль ведучого тяжіє до збалансованого, адже він, навіть виказуючи подив чи обурення, не спричиняє конфлікту зі своїм співбесідником.

Комунікативний стиль як правило досліджується лінгвістами та психологами, у зв'язку з чим і було обрано класифікації Р. Нортена та В. Латинова. Що стосується стилю Д. Комарова у програмі «Світ навиворіт», то його визначено як вражаючий за лінгвістичною класифікацією та збалансованим за психологічною. У той же час, зважаючи на непередбачуваність експедицій стиль може змінюватись.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Зінченко Л. Дмитрій Комаров: «В Непале мене научили быть счастливым» [Електронний ресурс] / Лілія Зінченко // Детектор медіа. – Режим доступу : <http://detector.media/production/article/118533/2016-09-07-dmitrii-komarov-v-neralemenya-nauchili-byt-schastlivym/>
2. Світ навиворіт [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://1plus1.ua/svit-navivorit/video>.
3. Шальман Т. М. Телеведучий і аудиторія телепрограми: взаємодія і взаємовплив / Т. М. Шальман // Наукові записки Інституту журналістики. – 2005. – Вип. 18. – С. 56–61.

Голівець В. Ю.,

магістрантка,

Поберезська Г. Г.,

канд. пед. наук, доцент,

Національний технічний університет України

«Київський політехнічний інститут

імені Ігоря Сікорського»

ОСОБЛИВОСТІ РОБОТИ РЕДАКТОРА НАД СТРІЧКОЮ НОВИН В ОНЛАЙН-МЕДІА

Онлайн-медіа стають все більш популярними через безкоштовність доступу, оперативність подання інформації, всебічне її висвітлення та ін. Водночас читач стає все вибагливішим до кількості та якості щоденного подання інтернет-новин, не бажає витрачати багато часу на інтернет-серфінг. Тому редактор повинен знати технічні (особливості побудови RSS-стрічки), лінгвістичні (композиційні, стилістичні й семантичні) особливості опрацювання стрічки новин. Проблема опрацювання стрічки новин не